

# ALTEs riktlinjer (*The ALTE Code of Practice*)

## Inledning

År 1994 bestämde ALTEs medlemmar att anta riktlinjer som fastställer de kvalitetskrav som nuvarande och framtida medlemmar ska sträva efter att följa vid provutvecklingen och som tydliggör för användare av proven vad de kan förvänta sig.

Riktlinjerna utvecklades med detta huvudsyfte. För att man ska kunna fastställa gemensamma färdighetsnivåer, måste prov vara jämförbara så väl vad gäller kvalitet som nivå, och gemensamma principer behöver därför ligga till grund för provutvecklingen. Riktlinjerna förklarar dessa principer och beskriver det ansvar som åligger både dem som producerar och dem som använder språkproven.

## ALTEs riktlinjer

Såsom ansvariga för att konstruera och genomföra språkprov, vill ALTEs medlemmar anta riktlinjer för att tydliggöra de kvalitetskrav de eftersträvar och för att synliggöra de skyldigheter de är ålagda.

När man ska utarbeta och följa riktlinjer behöver man skilja mellan olika roller hos dem som har intresse av att formulera och upprätthålla kvalitetskrav. Rollerna gäller provutvecklare, provanvändare och provtagare.

*Provutvecklare* är de som i praktiken konstruerar och administrerar proven, liksom de som tar beslut om riktlinjer för speciella prov.

*Provanvändare* kan välja mellan olika prov, ge uppdrag till provutveckling eller ta beslut som påverkar provtagarnas utbildnings- och karriärmöjligheter på grundval av provresultaten.

*Provtagare* är de som tar proven, antingen frivilligt eller som ett krav från provanvändarna.

Rollerna som utvecklare och användare kan naturligtvis överlappa, som när ett statligt utbildningsorgan ger uppdrag till provutveckling, drar upp riktlinjer som styr utvecklingsprocessen och fattar beslut med utgångspunkt i resultaten. Arbetet för ALTEs medlemmar gäller dock i första hand att utveckla och administrera prov. De har därigenom ett ansvar gentemot provanvändarna och ytterst gentemot provtagarna. Besluten som användarna fattar har direkta konsekvenser för provtagarna; därför tas även användarnas ansvar upp i riktlinjerna.

ALTEs medlemmar förpliktar sig att värna om provtagarnas rättigheter genom att eftersträva kvalitetskrav på fyra områden:

- Provutveckling
- Tolkning av provresultat
- Strävan efter rättssäkerhet
- Information till provtagare

Riktlinjerna är indelade i två delar. Del 1 fokuserar på ALTE-medlemmarnas ansvar och Del 2 på provanvändarnas ansvar.

## **Del 1 - ALTE-medlemmarnas ansvar**

### **Provutveckling**

ALTEs medlemmar förpliktar sig att ge användare och provtagare den information som de behöver för att kunna välja ett lämpligt prov. I praktiken innebär detta att medlemmarna i ALTE försäkrar att de gör följande för de prov som erbjuds:

- Definierar vad varje prov mäter och i vilket syfte det bör användas.
- Beskriver provets målgrupp.
- Förklarar facktermer så detaljerat att de avsedda användarna förstår på den detaljnivå som krävs.
- Beskriver testutvecklingsprocessen.
- Förklarar hur det innehåll och de färdigheter som testas har valts ut.
- Tillhandahåller lämpliga exempel på uppgifter eller hela typprov, liksom instruktioner, svarsblanketter, manualer/handböcker och resultatrapporter.
- Beskriver hur man försäkrar sig om att varje prov lämpar sig för de grupper av testtagare med olika lingvistisk och etnisk bakgrund som kan tänkas göra provet.
- Kartlägger och beskriver de förutsättningar och den expertis som behövs för att genomföra varje prov.

### **Tolkning av provresultat**

ALTEs medlemmar förpliktar sig att hjälpa provanvändare och provtagare att tolka provresultaten rätt. I praktiken innebär detta att medlemmarna i ALTE försäkrar att de gör följande:

- Snabbt och lättförståeligt rapporterar provresultat som beskriver provtagarens färdigheter tydligt och korrekt.
- Beskriver de metoder som används för att fastställa godkänthetsgränser och/eller betyg.
- Om ingen godkänthetsgräns sätts, ge information som hjälper provanvändare att använda lämpliga metoder för att sätta godkänthetsgränser när det finns sådana behov.
- Varnar användare för eventuellt missbruk av provresultat.

### **Strävan efter rättssäkerhet**

ALTEs medlemmar förpliktar sig att göra sina prov så rättvisa som möjligt för provtagare med olika bakgrund (kön, ursprung, funktionshinder etc.). I praktiken innebär detta att medlemmarna i ALTE försäkrar att de gör följande:

- Granskar och reviderar provuppgifter och annat material för att undvika eventuellt känsligt innehåll och språkbruk.
- Arbetar för att resultaten på proven i första hand kan relateras till de färdigheter som provas snarare än till faktorer som kön, etnisk bakgrund etc.
- När det är möjligt, anpassar proven eller genomförandet för provtagare med särskilda behov.

## Information till provtagare

ALTEs medlemmar förpliktar sig att förse provtagare och provanvändare med information. I praktiken innebär detta att medlemmarna i ALTE försäkrar att de gör följande:

- Förser provtagare och provanvändare med information för att hjälpa dem att avgöra om ett särskilt prov är lämpligt, eller om ett annat prov på en högre eller lägre nivå passar bättre.
- Förser provtagare med lämplig information för att bekanta sig med provets innehåll, uppgiftstyper, instruktioner, vägledning och lämpliga provstrategier. Strävar efter att göra informationen lika åtkomlig för alla.
- Erbjuder information om vilka rättigheter provtagare har eller inte har att få tillgång till sina prov och svarsblanketter, att göra provet igen, att få provet ombedömt eller att få resultaten kontrollerade.
- Erbjuder information om hur länge resultaten bevaras och anger till vem eller under vilka omständigheter provresultaten görs tillgängliga.

## Del 2 – Provanvändarnas ansvar

Provanvändarna har tillgång till information om provet från provutvecklaren, och riktlinjerna för dem handlar om hur de hanterar den informationen på ett lämpligt sätt. I likhet med provutvecklaren har de ett ansvar gentemot provtagarna och är skyldiga att handla på ett etiskt försvarbart sätt. Detta ansvar beskrivs nedan under följande fyra rubriker: Val av lämpligt prov, Tolkning av provresultat, Strävan efter rättssäkerhet, Information till provtagare.

### Val av lämpligt prov

Provanvändarna ska välja det prov som uppfyller det syfte det är tänkt att användas för och som är lämpligt för de aktuella provtagarna.

### Tolkning av provresultat

Provanvändarna ska tolka resultatet korrekt.

### Strävan efter rättssäkerhet

Provanvändarna ska välja prov som har konstruerats i avsikt att vara så rättvisa som möjligt i förhållande till provtagares olika bakgrund (kön, etnicitet, funktionshinder etc.)

## Information till provtagare

I de fall då användarna har direktkontakt med provtagarna, är de ålagda flera av de skyldigheter som är fastställda för ALTE- medlemmarna och som finns att läsa i del 1. under rubriken Information till provtagare.

Tack till *The Code of Fair Testing Practices in Education* utvecklat av Washington D.C. Joint Committee on Testing in Practices.  
(070528)

© ALTE Code of Practice Workgroup

Translated by Universitetslektor, Dept of Scandinavian Languages, Stockholm University